

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

П о я с н ю в а л ь н а з а п и с к а

до дипломної роботи

М А Г І С Т Р

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності
підприємства»

Виконала: студентка 2 року навчання,

групи 8.06.07.12.01,

спеціальності 8.03050301

«Міжнародна економіка»

Сергеева А.О.

Керівник: к.е.н., доцент Полякова Я.О.

Рецензент: к.е.н., доцент Гончаренко Н.І.

РЕФЕРАТ

Україна перебуває на важливому етапі входження до системи світових господарських зв'язків, від успішної реалізації якого залежить не тільки динаміка зовнішньої торгівлі, але й можливість розвитку держави як органічної підсистеми світового господарства. Здійснення зовнішньоекономічної діяльності (далі ЗЕД) для будь-якої країни є важливим резервом збільшення її національного багатства, формує відповідну модель економічного розвитку та впливає на досягнення високого рівня певних соціально-економічних показників.

Головною ланкою даного процесу стає підприємство як господарюючий суб'єкт. ЗЕД підприємства є важливою і невід'ємною сферою його господарської діяльності, яка за ефективного використання всього комплексу сучасних форм і методів організації міжнародного бізнесу, здатна позитивно впливати на ефективність виробництва, його технічний рівень, якість продукції та фінансові результати.

Вихід підприємств на зовнішні ринки сприяє пристосуванню економіки країни до системи світогосподарських відносин, формуванню економіки відкритого типу. Підвищення ефективності ЗЕД підприємств є суттєвим чинником підвищення ефективності господарської діяльності як на мікрорівні, так і в масштабах усього народного господарства, що і зумовлює актуальність даної теми.

Особливого значення на сучасному етапі розвитку зовнішніх торговельних зв'язків окремих одиниць господарювання набуває визначення ефективності ЗЕД на основі систематизованого аналізу, що дозволяє розкрити основні характеристики стану експортно-імпоротної діяльності підприємств з урахуванням впливу зовнішніх та внутрішніх факторів і виявити резерви її підвищення.

Ефективність ЗЕД підприємства досліджується в роботах багатьох вітчизняних вчених: А.А. Мазаракі, Г.О. Філатової, А.М. Вічевича, І.О. Піддубного, О.В. Максимця, С.С. Гринкевича, А.І. Яковлева, І.В. Багрової, І.І. Дахно, М.І. Дідківського тощо.

Серед зарубіжних вчених опрацюванням даної проблеми займалися: Т.В. Миролубова, С.Д. Бешелев, Ф.Г. Гуревич, О.В. Буреніна, В.В. Боков, Н.К. Мойсеева, С.В. Нікіфорова, Г.Л. Багієв, Г.А. Маховикова, О.Є. Павлова, Дж. Денієлс, Д. Саліван та інші.

У роботах цих вчених наведені деякі підходи щодо визначення ефективності ЗЕД на рівні окремого господарюючого суб'єкта або окремої зовнішньоторговельної операції, однак відсутня систематизація методичних підходів щодо визначення ефективності ЗЕД підприємств та резервів її підвищення. Потребує уточнення методика проведення всебічного аналізу ЗЕД підприємств з метою визначення впливу чинників на її результати, на підставі якої доцільно розробити інструментарій виявлення резервів підвищення ефективності цієї діяльності. Все це зумовлює необхідність подальшого дослідження даної проблеми.

Метою даної роботи є систематизація теоретичних засад, виявлення резервів та розробка практичних заходів щодо підвищення ефективності ЗЕД підприємства. Для досягнення поставленої мети в роботі вирішуватимуться такі завдання:

- визначити сутність ЗЕД підприємства;
- розробити класифікацію основних видів і форм ЗЕД підприємства;
- систематизувати методичні підходи оцінки ефективності ЗЕД підприємства;
- проаналізувати фінансовий та економічний стан ДП «Завод хімічних реактивів»;
- дослідити ступінь розвитку ЗЕД ДП «Завод хімічних реактивів»;
- оцінити ефективність ЗЕД ДП «Завод хімічних реактивів»;
- розробити методикау виявлення резервів підвищення ефективності ЗЕД ДП «Завод хімічних реактивів»;

розробити комплекс заходів із покращення ефективності ЗЕД ДП «Завод хімічних реактивів».

Об'єктом дослідження даної роботи є ЗЕД підприємства. Предметом дослідження є теоретичні засади та методичні підходи підвищення ефективності ЗЕД підприємства.

Методи дослідження ґрунтуються на загальнонаукових та емпіричних прийомах економічної науки. У процесі дослідження були використані такі методи аналізу: методи синтезу й аналізу, метод індукції та дедукції, логічний, системний методи для визначення сутності, класифікації видів і форм, систематизації основних підходів щодо визначення ефективності ЗЕД підприємства; індексний, каузальний методи, метод абстрагування для здійснення комплексної оцінки ЗЕД та визначення фінансового стану ДП «Завод хімічних реактивів»; метод кластерного аналізу для оцінки конкурентоспроможності підприємства, метод детермінованого факторного аналізу для виявлення резервів підвищення ефективності ЗЕД підприємства, покращення рівня рентабельності його активів та капіталу.

Теоретичне значення виконаного дослідження полягає в систематизації основних підходів до визначення результативності ЗЕД суб'єктів господарювання, формалізації механізму виявлення резервів підвищення ефективності цієї діяльності.

Практична значущість даної роботи полягає в аналізі економічного, фінансового стану та ЗЕД ДП «Завод хімічних реактивів» і розробці на основі проведеного кластерного і факторного аналізу комплексу заходів щодо підвищення ефективності ЗЕД цього підприємства.